

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Rektor

Beslut
2009-04-20

MDH 5.7-152/08

Handläggare
Åsa Winkler

Inrättande av centrumbildningen Centrum för produktrealisering

Beslut

Rektor beslutar att inrätta centrumbildningen Centrum för produktrealisering, förkortat CPR, som en del av Mälardalens Högskola. Värdenhet för CPR utgörs av akademien för innovation, design och teknik, IDT.

Rektor fastställer avtal mellan värdenheten IDT och CPR enligt bilaga 1.

Rektor utser Magnus Wiktorsson till föreståndare för CPR tills vidare eller maximalt så länge han har anställning vid högskolan eller så länge centrumbildningen består.

Rektor fastställer instruktion för CPR enligt bilaga 2.

Motivering

Mälardalens högskolas styrelse har den 13 juni 2008 beslutat att fastställa de regler och kriterier som gäller för att inrätta en centrumbildning vid Mälardalens högskola, se bilaga 3. Enligt styrelsens beslut bemyndigas rektor att besluta om inrättandet av centrumbildningar. I en ansökan om inrättande av centrumbildningar ska det bland annat finnas med en beskrivning av hur verksamheten bidrar till ökad kvalitet i utbildningen och hur centrumbildningens verksamhet kommer studenterna till del.

Vidare skall enligt styrelsens beslut en centrumbildning genom interna avtal knytas till en värdenhet (akademi eller annan organisatorisk enhet) vid högskolan. Genom denna tillsammans med av rektor beslutad instruktion till centrumbildningen regleras centrumbildningens ansvar och befogenheter.

IDT har den 13 februari 2009 inkommit med en ansökan om inrättande av centrumbildning. Till ansökan hör som bilaga en instruktion, ett värdanknytningsavtal samt verksamhetsberättelse 2007/2008 och planering 2009.

Enligt ansökan syftar CPR:s verksamhet till att ge stöd till näringslivet att realisera idéer, effektivisera utvecklingsarbetet av nya produkter/tjänster och /eller stimulera till nya företag i Mälardalsregionen. CPR ska vidare enligt ansökan vara en drivande kraft för att skapa samverkan över gränser och är en neutral arena där forskare, studenter, näringsliv och organisationer möts i dialog och åstadkommer något som inte kan skapas på egen hand. CPR erbjuder en portfölj av möjligheter till samverkan, till exempel tillämpade forskningsprojekt, uppdragsutbildning, workshops och seminarier.

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Rektor

Beslut
2009-04-20

MDH 5.7-152/08

Handläggare
Åsa Winkler

Rektor finner att ansökan uppfyller de krav uppställda av rektor och styrelse avseende vad ansökan skall innehålla enligt styrelsens beslut. Rektor finner vidare att CPR uppfyller de krav som ställs på en centrumbildning vid Mälardalens högskola avseende bland annat finansiering, organisation, hur verksamheten kommer studenterna till del etcetera.

Det förslag till avtal mellan IDT och CPR som framtagits är rimligt och bör fastställas, liksom förslaget till instruktion.

Magnus Wiktorsson skall förordnas som föreståndare för centrumbildningen CPR från och med dagen för detta beslut och tills vidare men maximalt så länge centrumbildningen består eller tills anställningen vid lärosätet upphör.

Detta beslut har fattats av rektor efter föredragning av högskolejuristen Åsa Winkler. I ärendets beredning har även administrativa chefen Annika Havbrandt vid IDT och kanslichefen Alf Karlsson deltagit.

Ingegerd Palmér
Rektor

Åsa Winkler
Föredragande

61. 1

ANKNYTNINGSAVTAL

Inom Mälardalens högskola avtalas mellan akademien för innovation, design och teknik (IDT) (värdenhet) och Centrum för produktrealisering (CPR) om följande villkor vad gäller administrativ anknytning.

1 Bakgrund

Högskolestyrelsen har fastställt förutsättningar för organisatorisk anknytning av centrumbildningar till värdenhet inom Mälardalens högskola. Styrelsen har vidare föreskrivit att de närmare villkoren mellan beröra centra och värdenheter skall regleras genom särskilda anknytningsavtal.

För detta avtal gäller följande utgångspunkter:

- Genom avtalet bestäms villkoren för värdenhetens administrativa förvaltning av centrumet under avtalstiden. Av rektors delegation av beslutanderätt inom Mälardalens högskola framgår vem som har beslutanderätt ibland annat dessa frågor, om inte annat särskilt anges i rektorsbeslutet om inrättandet av centrumbildningen.
- Chefen för värdenheten fullgör i förhållande till centrumet administrativa uppgifter i samma mån som i förhållande till kostnadsställen i övrigt inom värdenheten. I avtalsreglerade administrativa frågor företräds centrumet inom och utom högskolan av chefen för värdenheten.
- Avtalet skall ha en sådan utformning att centrumet bibehåller sin fulla självständighet i frågor rörande verksamhetens idé, närmare innehåll och utveckling. Beslut i dessa frågor verkställs enligt den interna ordning som gäller för centrumet. I verksamhetsfrågor företräds centrumet inom och utom högskolan av sin föreståndare.
- Genom särskild uppsägning av anknytningsavtalet skall centrumet eller värdenheten kunna initiera överenskommelse om annan framtida anknytning. Avtalet förblir dock alltid gällande till dess nytt anknytningsavtal trätt i kraft med en ny värdenhet.
- Uppkommande övergångsfrågor såsom ansvar för bokslut m.m. får hanteras i samråd mellan avlämnande och mottagande värdenhet

2 Överenskommelse

2.1 Värdenhetens åtaganden

Värdenheten åtar sig följande:

- a) lokalförsörjning och lokalvård
- b) upphandling av varor och tjänster

c) rekrytering och avveckling av personal, löneadministration och ledighetshantering, löne- och andra fackliga förhandlingar, arbetsmiljöadministration med tillämpning av gällande föreskrifter, policier och anvisningar, utveckling och rehabilitering samt annan förekommande personaladministration

d) ekonomisk redovisning och rapportering, ekonomisk internkontroll samt upprättande av bokslut

e) utbildningsadministration; antagning till viss utbildning, registrering av resultat och utfärdande av utbildningsbevis (i den mån det ankommer på värdenheten)

f) diari föring och arkivering, dvs. dokumentation av verksamheten, samt beslut i frågor om utlämnande av allmän handling (beslut att inte lämna ut fattas av kanslichefen vid rektors kansli)

g) andra arbetsuppgifter av administrativ karaktär såsom gemensamma IT-rutiner, hantering av personregister, informationsfrågor m.m.

Hur Mälardalens högskola i övrigt hanterar administrativa frågor framgår av handboken för centrumbildningar vid Mälardalens högskola.

2.2 Centrumets åtaganden

Centrumet åtar sig följande:

a) beträffande ekonomisk ersättning till Värdenheten – svara för kostnader för lokaler, avskrivningar, informationsinsatser, resekostnader, samt övriga högskole- och akademigemensamma overheadkostnader etc enligt lagd budget samt enligt gällande villkor från finansierarna, samt tillse att budgetramarna för CPR innehålls.

b) iaktta gällande administrativa rutiner inom IDT och högskolan.

c) följa de regler som gäller för högskolans verksamhet.

2.3 Gemensamma åtaganden i övrigt

Personal anställd av högskolan med verksamhet inom CPR skall vad gäller administration, informations- och samverkansmöten och övrigt vid akademien förekommande verksamhet anses tillhöra IDT, och därmed aktivt delta i möten, arbetsgrupper etc .

3 Tvist

Tvist om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal skall, i den mån den inte kan lösas av berörda interna parter, hänskjutas till det gällande skiljeförfarande inom högskolan, dvs. tvisten löses av rektor.

4 Avtalets giltighetstid m.m.

Avtalet gäller - så snart det undertecknats av båda parter och godkänts av rektor - tills vidare, med en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Ett upphörande av värdenhetens åliggande kan dock ske tidigast vid närmast följande budgetårsskifte.

5 Rektors godkännande m.m.

Detta avtal är för sin giltighet beroende av rektors godkännande. Detta gäller även under avtalstiden aktualiserade ändringar och tillägg till avtalet.

Rektor har vidare rätt att gentemot de interna parterna föreskriva de ändringar och tillägg som, mot bakgrund av under punkt 1 redovisade beslut, kan befinnas nödvändiga.

För ändringar och tillägg till avtalet gäller generellt att de skall vara skriftliga för att kunna göras gällande mellan de interna parterna.

Detta avtal har upprättats i tre exemplar, varav parterna och rektor tagit var sitt.

Västerås/Eskilstuna den

Värdenheten:

Värdenhetens chef:

Centrumet:

Föreståndare:

Godkännes:

Rektor

M2

Instruktion för centrumbildningen "Centrum för produktrealisering" inom Mälardalens högskola

Fastställd av rektor genom beslut den 20 april 2009 (dnr MDH 5.7-152/08)

1 Inledning

Centrum för produktrealisering, förkortat CPR, utgör en centrumbildning inom Mälardalens högskola med administrativ anknytning till Akademin för innovation, design och teknik, förkortat IDT, enligt särskilt avtal.

Verksamheten syftar till att ge stöd till näringslivet att realisera idéer, effektivisera utvecklingsarbetet av nya produkter/tjänster och/eller stimulera till nya företag i Mälardalsregionen. Verksamheten avser vidare att bidra med kompetens för utveckling till näringslivet.

2 Uppgifter

CPR ska vara en drivande kraft för att skapa samverkan över gränser och är en neutral arena där forskare, studenter, lärare, näringsliv och organisationer möts i dialog och åstadkommer något man inte kan göra på egen hand. CPR erbjuder en portfölj av möjligheter till samverkan, t ex tillämpade forskningsprojekt, studentprojekt, uppdragsutbildning, workshops och seminarier. Nyttänkande, hållbarhet och etik ska känneteckna de produkter, tjänster och affärsprocesser vi arbetar med och de samarbeten vi utvecklar.

Centrumbildningen har eget budget- och resultatansvar inom ramen för anknytningsavtalet.

3 Organisation

Arbetet kommer ledas av en styrelse, som utses av rektor. Vice ordförande utses av och inom styrelsen. Under styrelsen ansvarar föreståndaren för centrumbildningens arbete. Föreståndaren utses av rektor.

Föreståndare skall ha sin huvudsakliga anställning vid Mälardalens högskola.

Ordförande och övriga ledamöter utses för tre verksamhetsår eller den kortare eller längre tid som rektor bestämmer. Motsvarande gäller beträffande förordnandetiden för föreståndaren.

Styrelsen är beslutsför när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande. Omröstning i styrelsen skall vara öppen och avgörs med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden eller vice ordföranden utslagsröst.

Chef för IDT skall alltid ha närvaro- och yttranderätt i styrelsen och skall höras innan föreståndaren fattar beslut av större vikt och principiell natur.

CPRs organisation i övrigt beskrivs i dokumentet "Centrum för Produktrealisering vid Mälardalens Högskola – Verksamhetsbeskrivning 2006/2007 samt budget för 2008, bilaga 1.

4 Ärendenas handläggning

Följande ansvars- och befogenhetsfördelning skall - i förekommande fall - föreligga mellan styrelse och föreståndare:

4.1 Det åligger styrelsen att:

- fastställa verksamhetens närmare inriktning samt de arbetsformer som skall gälla inom enheten
- besluta om framställningar och ansökningar om medel för verksamheten
- besluta om fördelning av de medel som ställs till förfogande för verksamheten
- besluta i frågor av betydelse för uppföljningen och redovisningen av verksamheten
- tillse att verksamheten bedrivs effektivt och i enlighet med vad som följer av anknytningsavtalet och inom högskolan gällande föreskrifter och anvisningar
- besluta i andra verksamhetsfrågor i den mån beslutanderätten följd av anknytningsavtalet inte ankommer på värdenhet inom högskolan
- tillse att verksamheten följer gällande författningar och andra bindande regler.

Ärenden i styrelsen skall avgöras efter föredragning av föreståndaren eller, om föreståndaren så beslutar, av annan person.

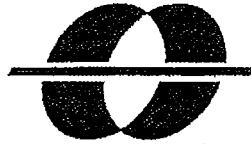
Styrelsen får överlämna till en eller flera ledamöter eller till föreståndaren att avgöra ärenden eller grupper av ärenden som ej är av sådan beskaffenhet att prövningen bör ankomma på styrelsen.

4.2 Det åligger föreståndaren att:

- initiera och bereda ärenden inför styrelsen
- verkställa styrelsens beslut
- svara för ledningen och fördelningen av arbetet inom enheten och därvid fullgöra de arbetsuppgifter som följer av anknytningsavtalet och inom högskolan gällande före skrifter och anvisningar
- lämna de rapporter, underlag och andra redovisningar som följer av anknytningsavtalet
- i övrigt främja goda arbetsresultat inom enheten.

5 Ändringar och tillägg

Om ändringar eller tillägg till denna instruktion beslutar rektor.

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
Institutionen för Innovation, Design och Produktutveckling (IDP)

Centrum för Produktrealisering vid Mälardalens Högskola

Verksamhetsbeskrivning 2006/2007 samt budget för 2008

1. Bakgrund

Tillväxt är beroende av i vilken utsträckning näringslivet förmår att realisera och förverkliga nya produktidéer och utveckla dessa till lönsamma produkter på marknaden. För att behålla och vidareutveckla näringslivet krävs kompetens för att både utveckla nya produkter och tjänster samt för att ha förmågan att framgångsrikt införa dessa i verksamheten. Detta omfattar både kort "Tid-Till-Marknad" samt kontinuerlig utveckling och anpassningar av befintliga produkter och processer för att förbättra produktiviteten.

Outsourcing och globalisering av produktionsverksamhet har medfört att effektiva, robusta och flexibla försörjningsnätverk blivit allt viktigare och en allt större konkurrensfaktor för svenskt näringsliv. Samtidigt har också outsourcing gjort att många företag idag förlorat kunskap och kontroll över den egna förädlingen och förmågan till effektiv framtagning och utveckling av produkter och tjänster. Detta riskerar påverka tillväxten i Sverige eftersom tillväxt är beroende av i vilken utsträckning befintligt näringsliv och nya företag förmår realisera nya produkter och tjänster, som ger förutsättningar för utveckling av konkurrenskraft och tillväxt i samhället.

Företag måste därför kontinuerligt förbättra och utveckla sig. Men för att utveckla förmågan att både exploatera sina nuvarande verksamhetsområden och utveckla nya räcker det inte med ständiga förbättringar utan det krävs större tag med nytänkande. För att ta mer radikala steg behövs struktur och stöd till utvecklingsarbetet. Det räcker alltså inte med bara erfarenhet och tradition utan det behövs arbetssätt för kreativitet. Innovationsförmåga och innovationsarbetet blir avgörande för fortsatt konkurrenskraft.

Sammanfattningsvis, det finns ett stort behov i Sverige av stöd för ökad innovationsförmåga och att starta fler "innovativa" framtagningsprojekt för att generera nästa generations produkter, produktionsprocesser och tjänster. Det finns också behov av innovativa ledningsformer som i högre grad än tidigare stödjer kreativitet och förnyelse för effektiv produktframtagning i näringslivet.

2. Området produktrealisering

Forskning inom området produktrealisering och generellt om produktframtagningsprocessen behandlar ofta området och processen för produktutveckling isolerat utifrån ett tekniskt konstruktionsperspektiv och tar ofta sin utgångspunkt i teorier om konstruktionsmetodik^{1,2}. Detta manifesteras bl.a. i studier som resulterat i deskriptiva eller normativa modeller över produktutvecklingsprocessen^{3,4}.

Detta är dock ofta en för snäv syn eftersom det finns många olika beroenden mellan produktframtagningsprocessen och övriga processer i ett företag, vilket gör att det finns flera olika områden och discipliner att ta hänsyn till. I ett alltmer komplext samhälle och arbetsliv räcker det inte längre med traditionella ämnesbundna kunskapsområden för framgång. Det har därför blivit allt viktigare att anamma ett flervetenskapligt angreppssätt och integrera olika kunskapsområden vid produktrealisering som till exempel design, kreativitet, omvärldsanalys, tillämpad psykologi och innovation inom produktutvecklingsarbetet. Här finns många utmaningar i form av både problem och möjligheter, då olika synsätt och traditioner möts, vilka ställer stora krav på öppenhet och samarbetsförmåga.

Svenskt näringsliv har en styrka i att kunna samarbeta i team, vilket vi bör och kan utnyttja mer som konkurrensfördel. För att skapa, testa och utveckla idéer behövs okonventionella möten mellan människor med olikheter som ger perspektivrikedom, inspiration och ny kunskap. Just kreativitet, innovation, produktutveckling och design är just verksamheter som kräver mångfald – diversity⁵ – i både kompetens och synsätt. En speciellt konstruktiv mångfald uppstår då akademins och praktikens människor möts och har ett gemensamt utvecklingssyfte.

Ett exempel på en föregångare inom området innovativ produktutveckling är företaget IDEO i USA. Detta företag är ett inspirerande exempel på hur kreativ och innovativ utveckling kan ledas och organiseras. Man har där visat hur nya produkter kan ta form genom att bryta mönster, genom teamwork, design, perspektivbrytning och inte minst genom en kreativ miljö⁶.

¹ Cross, N. (1994) *Engineering Design Methods: Strategies and Tactics for Product Design*. 2nd edition, John Wiley & Sons, Chichester

² Pahl, G., Beitz, W. (1996) *Engineering Design - A Systematic Approach*. 2nd edition, Springer-Verlag, London

³ Roozenburg, N. F. M., Eekels, J. (1995) *Product Design: Fundamentals and Methods*, John Wiley & Sons Ltd, Chichester

⁴ Ulrich, K., Eppinger, S. (2000) *Product Design and Development*, 2nd edition, McGraw-Hill

⁵ Med begreppet *diversity* betonas värdet av olikheter i mänskliga resurser som t.ex. utbildning, yrken, kultur och synsätt för att kunna skapa idéer och innovationer av teknisk, social, pedagogisk, administrativ art etc. Begreppet *Innoversity* står för en kombination av *innovation* och *diversity*

⁶ Kelley, T., (2001) *The Art of Innovation*, 1st edition, Currency and Doubleday

I och för sig är det inte nytt att till exempel hävda betydelsen av design och kreativitet i utvecklingen av produkter och tjänster. Utmaningen ligger främst i att *effektivt leda det* innovativa utvecklingsprojektet i samverkan mellan extern och intern kompetens. Hur involverar man och leder externa aktörer utanför företaget och hur involvera man till exempel högskolan som en resurs för att öka graden av kreativitet?

Erfarenheter⁷ som näringslivet har haft av högskolor/universitets (i fortsättningen högskolor) medverkan i utvecklingsprocesser är inte odelat positiva. Ett antal problem lyfts ofta fram som att;

- högskolor har inte tillräcklig förståelse för företagets villkor som punktlighet och leveranssäkerhet
- högskolor har inte tillräcklig transparens så att externa parter kan orientera sig rätt
- högskolor har inte egen förmåga att driva kunskapsgenereringsprocesser som är anpassade till näringslivets villkor

Mot denna, något dystra bild av högskolors förmåga, finns en avgörande positiv komponent. Det är högskolors legitimitet som kunskapsproducent. Därför finns förväntan att högskolor utgör en stor outnyttjad potential för kunskapsuppbyggnad. Det finns också ett behov av att kunna komma in kontakt med studenter och forskare för framtida anställningar. Därför välkomnas möjligheter att komma i kontakt med sådana personer och "se vad de går för".

Sammantaget ger dessa båda bilder av att näringslivet är intresserade av den kunskap som högskolor kan bidra med men är skeptiska till deras förmåga att göra det på ett sätt som "passar" verksamheten. När det gäller tillväxt i en region, så har konstaterats att det inte finns någon garanti eller tydligt samband för att tillgången av en högskola i regionen och ekonomisk utveckling/tillväxt.⁸ Högskolor kan därför ses som en stor outnyttjad potential för utvecklingsarbete tillsammans med näringslivet och det som kan omvandla denna potential till möjligheter är att utvecklingen av mer effektiva samarbetsformer. Centrum för produktrealisering måste därför, i högre grad än vad högskolor gjort tidigare i samarbeten med externa parter och uppdragsgivare, möta deras behov och krav på tillgänglighet, transparens och trovärdighet (3T).

Sammanfattningsvis, produkt- och tjänsterealisering kräver nya idéer, arbetssätt, nya processer och modeller för flervetenskaplig forskning och utveckling. Nya produkter kan ta form genom att bryta mönster, genom teamwork internt och externt mellan företag och akademi, genom design och innovation, perspektivbrytning och inte minst genom en kreativ miljö. Det finns därför stora behov att utveckla nya former för flervetenskapligt och flerfunktionellt samarbete och modeller för att leda och genomföra innovativa utvecklingsprojekt i samverkan mellan akademi och industri.

⁷ Från intervjuer med företag i samband med förstudie till Centrum för produktrealisering.

⁸ Regionernas betydelse har bland annat belysts i Nuteks årsbok 2005 och en forskningsstudie som SACO genomfört. En tolkning av studiens resultat är att högskolans roll som regional tillväxtmotor är relativt begränsad hittills.

